

Čitanka za meščanske šole. I. del. Sestavlil Josip Brinar, ravnatelj meščanske šole v Postojni. Velja vezana 1 K 50 h. Na Dunaju. V cesarski kraljevi zalogi šolskih knjig. 1908. — Oceno objavimo.

Obrtno zakonoznanstvo. Sestavlil H. Podkrajšek, c. kr. strokovni učitelj. Cena vezani knjigi 1 K 20 h. Z odlokom c. kr. ministrstva za bogočastje in uk z dne 10. julija l. 1907., št. 22.142, odobrena učna knjiga. Na Dunaju. Založil Karel Graeser in drugovi. 1907. — Oceno priobčimo.

Govor dr. T. G. Masaryka u debati o provizornom proračunu dne 20. srpnja 1907. u zastupničkoj kući. Cijena 20 para. U Šibeniku. Nakladom „Kremenjaka“. Opozarjamo na ta znameniti govor dr. Masaryka, ki je izšel v hrvaškem prevodu.

Der Ausgleich mit Ungarn. Von Leopold Grafen Auersperg. Wien 1907. Im Selbstverlage des Verfassers. Str. 20.

Der österreichisch-ungarische Ausgleich. Dr. H. Tuma, Landesabgeordneter der slovenischen Marktflecken der Markgrafschaft Görz-Gradisca. Görz 1907. — Str. 29. — Ta dr. Tumova razprava je vredna vse pozornosti.

Politiški pregled.

* **Poslanska zbornica.** Po viharji seji je sprejela zbornica nagodbene predloge za podlago v specialno debato. Za je glasovalo 256 poslancev, proti 140. Proti je glasoval ves „Jugoslovanski klub“, izvzemši Hribarja, ki je glasoval za, Ivčević in Bybař sta se odstranila; proti so glasovali socialni demokratje, češki radikali in nemški agrarci iz alpskih dežel. Na to se je takoj pričela podrobna debata.

* **Poslanske dijete.** Poseben odsek izdela izpremembo poslovnika za državni zbor. Obenem se izpremene dijete poslancev v stalno letno plačo 7000 K.

* **Kranjski deželni zbor** ne bo več sklican, ampak ga vlada v kratkem razpusti. Nove volitve bodo koncem februarja.

* **Kongres avtonomnih mest.** Z Dunaja poročajo, da se bo vršil kongres avtonomnih mest v Avstriji. Na tem kongresu se bo razpravljalo o korakih, ki jih treba storiti, da se sanirajo finančne razmere dežel. Zadnji kongres mest je bil leta 1903.

* **Politiške razmere na Koroškem.** Zadnji „Korošec“ piše v članku: „Česa nam je naprej treba?“ med drugim: „Mi smo torej mnenja, da naši „voditelji“ sami ne vedo, kake so narodne razmere med nami in zato je najprej treba, da spregledamo in spoznamo sami svoje neveselo stanje v gospodarskem in narodnem oziru. Počasi sicer, a gotovo se krha in slabi naša narodna in gospodarska moč; če le to enkrat spoznamo, potem nam rešitev še ne more biti nepozna. Saj imamo še zdravilo za to — namreč odločno delo — za naš napredek pozdrav in roko vsakemu, ki nam hoče pomagati, in pest tistemu, ki nas zavira.“

* **Hrvaški sabor razpuščen.** Iz Zagreba poročajo z dne 12. t. m.: Sabor je bil danes ob 1. uri dopoldne s kraljevim reskriptom razpuščen.

* **Nemški uradniki — in slovenščina.** Nekdaj tako zaničevan slovenski jezik je začel prihajati tudi pri nemških uradnikih v veljavo. Uradniško gospodarsko društvo v Gradu priredi brezplačen tečaj za pouk slovenščine za nemške uradnike.

* **Nezaupečno tržaškemu škofu Naglu** je izrekel občinski odbor občine Doline pri Trstu, v glavnem zato, ker je Nagel začel gonjo proti „Edinosti“. Ako bo cerkev tako postopala z nami — pravijo občinski možje — smo siljeni Boga moliti brez takih duhovnikov, ker mi zahtevamo duhovnike, ki bodo z nami čutili in bodo naše narodnosti.

* **Boris Sarafov — ustreljen.** Iz Sofije poročajo z dne 12. t. m.: Danes ponoči sta bila ustreljena z revolverjem znana voditelja macedonskega gibanja, Boris Sarafov in Garvanov. Sarafov je spremljal Garvanova, ko je odhajal od njega, do vrat. Tu je počil strel. Oba sta padla smrtno ranjena na tla. Morilec se imenuje Panica, ki je zbežal. — Umorjeni Sarafov je bil star 35 let; njegov oče je bil učitelj, ki se je udeleževal narodnih bojev. Umorjen je bil po naročilu makedonske revolucionarne sodnije. Sobrat, sobojevnik mu je vzel življenje.

* **Poljaki na Pruskem.** Pruska vlada je sklenila premeniti protipoljske zakonske predloge o razvlastevanju v tem smislu, da se smejo ti zakoni uporabljati samo proti Poljakom. Konservativcem so bili vladni protipoljski predlogi premalo „patriotični“, ker bi bilo vendar mogoče, da bi se na temelju teh zakonov tudi kakega Nemca lahko eksproprijiralo. Zahtevali so torej, naj se v zakonu jasno in točno izreče, da se smejo eksproprijirati samo Poljaki, Nemci pa nikdar. Vlada je ta „moralni in patrijotični predlog sprejela ter bo v tem smislu premenila svoj načrt. Svojo zahtevo, naj se ji dovoli za odkup poljske zemljiške posesti, je pa skrčila na 275 milijonov.

Vestnik.

Učiteljski dobrotniki. Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta je darovala na račun pokroviteljine (2. rok) 50 K. Bog plati!

Pri občnem zboru Slovenskega učiteljskega društva, ki bo dne 29. t. m. ob desetih dopoldne v Narodnem domu v Ljubljani, bo predaval tovariš Anton Pesek iz Narpelj o temi: „Socialno delo učiteljstva“. To predavanje bo nekako dopolnilo njegovega predavanja v Radovljici.

Osrednji odsek za izvenšolsko delovanje učiteljstva ima o božičnih počitnicah v Ljubljani sejo.

Prijateljski večer priredi „Ljubljansko učiteljsko društvo“ v soboto, dne 28. decembra, na čast učiteljem-zborovalcem v restavraciji hotela „Južni kolidvor“ (A. Seidel). Pri „večeru“ bo svirala „Ljubljanska društvena godba. Na svidenje!

V „Učiteljski tiskarni“ se dobi še nekoliko „Ročnih zapisnikov“ za šolsko leto 1907/08 za 75, 100, 125 in 150 učencev; brez kataloga jih ni več v zalogi.

Tovarišu J. Žirovniku v Št. Vidu nad Ljubljano je krajni šol. svet prepovedal imeti v šol. prostorih poučna predavanja za odrasle. Mi vemo, da krajni šol. svet nima te pravice. A dandanes hočejo klerikali na vsak način kozolce prevračati, pa naj jih; tem prej se jih bodo ljudje najedli. O tej zadevi bomo izpregovori še par besed ko bo rešena.

Društvo slovenskih profesorjev v Ljubljani ima glavno skupščino v nedeljo, dne 23. t. m., ob 10. uri dopoldne v Narodnem domu. Važna so poročila o slovenskih šolskih knjigah in o zrelostnem izpitu ter resolucija o slovenskem srednjem šolstvu.

Kulturno delo v Idriji. Na idrijski mestni realki so uvedli poučne kurze, ki jih poseča delavsko in drugo ljudstvo v najobilnejšem številu. In sicer predavajo: gosp. ravnatelj dr. Stan. Beuk vsako sredo zvečer od 1/2 9.—1/2 10., predmet: Popis človeškega telesa z zdravstvenimi opazkami; g. prof. M. Pirce vsak četrtek zvečer od 8.—9. ure predmet: Zemljepis Avstro-Ogrske s skioptičnimi slikami; g. prof. B. Baebler vsak petek od 1/2 9.—1/2 10. ure zvečer, predmet: Iz kemije; g. prof. dr. Drag. Lončar vsako nedeljo od 8.—9. ure dopoldne, predmet: Početek in razvoj Avstro-Ogrske; g. prof. Ivo Tejkal vsako nedeljo od 10.—11. ure dopoldne, predmet: Praktične računske vaje; tovariš E. Gangel vsako nedeljo od 11.—12. ure dopoldne, predmet: Šola; razvoj, sedanjost, bodočnost. — Predavanja bodo trajala do Velike noči.

Roditeljski večer je priredila dekliška šola v Idriji dne 15. t. m. Udeležba je bila jako dobra: prostorna telovadnica je bila malone polna. K večeru je prišel tudi g. kr. šol. nadzornik c. kr. rud. svetnik J. Koršič. Roditeljski večer je otvorila šol. voditeljica, gđe. M. Kavčičeva ter pojasnila udeležencem pomen in namen takih sestankov in zahteve § 1. drž. šol. zakona. Rekla je: „Ako hočemo svoje otroke vzgojiti v dobre ljudi in državljanke, moramo vzgojiteljice in starši skupaj delati pri vzgoji bodočnosti, mladine.“ Kako naj starši pomagamo vzgojiteljici, je pa pojasnila učiteljica gđe. Pavla Buhova, ki je v poučnem govoru mnogo lepega in koristnega povedala o vzgoji deklic in o vzgoji v splošnem oziru. Z lepimi besedami nam je pokazala, kako vzgojujmo deklice k resnicoljubnosti, vestnosti, varčnosti, darežljivosti, točnosti, redu in snažnosti. Poudarjala je tudi potrebo snaženja zob. Opominjala je starše, naj zbude v otrocih

že v mladosti ljubezen do dela, ter naj jih nikar ne vzgajajo tako, da bi bili sebični in gizdavi. Laž naj kaznujejo takoj, ko jo zapazijo, sploh pa naj se starši varujejo lagati vpricho otrok, zakaj to daje slab vzgled. Predavateljica je povedala navzočim, naj bodo v hvali in kazni dosledni ter naj rabijo ta vzgojevalna sredstva kolikormogoče malokrat. Starši naj otroke varujejo pred slabo tovaršijo in slabimi knjigami. Predavanje je bilo jako dobro, in videlo se je vsem navzočim, s kako pozornostjo so poslušali razmotrivanja. — Nato je voditeljica prebrala razglas c. kr. okr. glavarstva o izseljevanju in zaključila prvi in menda tudi zadnji rod, večer na tej dekliški šoli. Povedala nam je, da bodo mesto rod. večerov sedaj vsako prvo nedeljo v mesecu posebne ure, ki jih naj starši prav pridno posečajo. Mnogo koristijo tudi take ure, kjer se lahko pomeni vsaka mati o svoji hčerki posebej. Roditeljski večeri pa so velikega pomena zato, ker se na njih govori o vzgoji sploh, da dobe roditelji o nji prave pojme. Gdč. Buhova naj bi poslala svoj referat „Domačemu ognjišču“.

F. M.

Pomaknjenje v višji plačilni razred. Z novim letom se izvrše med kranjskim učiteljstvom tele izpremembe: V prvi razred prestopijo: Terezija Strle, Ivan Smrekar, Fran Trost, Fran Scheschark, Viljem Gebauer, Jakob Dimnik in Slavko Flis; v drugi razred: Frančiška Illeschitz, Karel Simon, Rajko Justin, Fran Gregorčič, Fran Rus, Karel Trost, Avgusta Kotnik, Srečko Malenšek, Robert Ziegler in Josip Sedlak; v tretji razred: Anton Germek, Amalija Kobau, Leopold Ferjan, Hedviga Schwickert-Lehmann, Mihael Salberger, Boza Salberger-Merva, Leontina Murgel, Marija Benedek, Alojzij Novak, Marija Gantar, Ivan Žan, Fran Erker, Marija Vider, Anton Lenarčič, Marija Peče, Josip Lapajne, Evgenija Padar, Alojzij Ponikvar, Terezija Bole, Mihael Novak, Gabriela Erker-Jereb, Valentin Mikuš, Ana Božič, Ernestina Zajc, Ana Berce-Kopač in Dragotina Damianovič.

Imenovanje med učiteljstvom na Kranjskem. Imenovani so: za Suhor Kornelija Konecila; za Dovje Amalija Jegličeva; za Sostro Uršula Mazijeva; za Predoslje nadučitelj Rudolf Zoré; za Vrhniko Amalija Komatarjeva; za Kočevje Ivan Kren; za Banjaloko M. Bajec in za Studeno Bogomir Fegic. Za učitelja v Sori je imenovan J. Pianeky. — Upokojena je učiteljica Amalija Sedlakova. Za nadzornike za nemške šole na Kranjskem sta predlagana g. Belar in g. Perz. — Na šentjakobski dekliški osemrazrednici v Ljubljani dobe prihodnje šol. leto posebno učiteljico ročnih del. — Nadučitelj v Lienfeldu Josip Windisch je zaradi bolezni dobil dopust, na njegovo mesto pa pride Josip Krauland, dosedaj provizorični učitelj v Kočevju. suplirala ga bo absolvirana učiteljska kandidatinja Pavla Lehnerjeva. V Izlake pri Litiji pride za provizorično učiteljico absolvirana učiteljska kandidatinja Vera Tancigova.

Slučaj učitelja in mučenika Germka se je po dolgem cincanju in odkladanju vendar rešil v seji deželnega šolskega sveta kranjskega dne 12. decembra t. l. Tovariša Germka niso mogle hudobije sorškega kaplana ugonobiti. Vse, kar se mu je očitalo, se je izkazalo kot podla laž! Obenem je bil Germek imenovan za šolskega voditelja na trirazrednici v Komendi pri Kamniku. Njegova soproga, gospa Antonija Grmkova, je bila imenovana za učiteljico v Sori, pa se je iz službenih ozirov obenem premestila k šoli v Komendi pri Kamniku. — Več o tej zadevi izpregovorimo o priliki!

Inšpekcijske konference. K našemu članku pod tem naslovom (št. 49.) nam pišejo iz mariborskega okraja: Inšpekcijske konference v smislu, kakor jih namenja prakticirati g. nadzornik Schmorauzer, v političkem okraju mariborskem ne pomenjajo stvarno pač nič novega, ampak le upoštevanje uvedb prednika g. dr. Bezjaka, z razliko, da je zadnji recenziral učiteljevo delo in posebne skrivnosti opravil z njim takoj v dotičnem razredu ali v kateri drugi pripravi sobi ali pa zunaj šole — če je bilo to sploh treba — z njemu lastno očetovsko-prijateljsko besedo, bodisi s priznanjem storjene dolžnosti in porabljenosti pridnosti itd., bodisi z opominom ali svarilom, tako da je po končanem nadzorovanju preostajalo govoriti v navadno kratki

skupni konferenci le še o splošnih zadevah, kjer ni bilo treba drugim odstranjevati se v kak sosedni lokal, da bi se tačas razpravljalo s posameznikom. Da hodi obče spoštovan g. nadzornik Schmorauzer isto pot, tega smo res lahko veseli ravno tako kakor njegovega vsakokratnega obiska, ako bi tudi ne prinesel vsekar polno malho pohvale s seboj. Meni vsaj bi bil vsak dan všeč!

Sr.

Učiteljsko mesto v Lehnu pri Ribnici je vnovič razpisano, in sicer iz tega vzroka, ker je krajni šolski svet lehenski želel, naj bi služba bila pristopna kakor ženskim tako moškim učnim osebam. V prvem razpisu velja kompetenca samo za učiteljice. Iz tega pa ne izvira, da bi krajni šolski svet učiteljicam ne bil naklonjen, ravno obratno. Tu je šlo za načelo in ne za osebe. Rok je torej pomaknjen do 15. prosinca 1908.

Javno ljudsko knjižnico je otvorila čitalnica v Novem mestu na Dolenjskem.

Iz Starega trga pri Ložu nam pišejo: Tudi učiteljstvo tukajšnje šole se je pridružilo drugemu za pouk ljudstva vnetemu učiteljstvu ter priredilo v nedeljo dne 17. pret. m. v šolskih prostorih prvi roditeljski sestanek. Ker naše ljudstvo ni še prav nič poučeno o teh sestankih, je razložil tov. nadučitelj J. Zebre navzočim očetom in materam pomen in korist roditeljskih sestankov ter jih vabil, naj bi se jih prav pridno udeleževali. Potem je dal besedo tov. učitelju Antonu Šemetu, ki je predaval „O vzgoji otrok v predšolski dobi.“ Navzoči starši so z mirno pazljivostjo in velikim zanimanjem poslušali govornikove nauke, kako naj oče in mati združeno vzgajata otroke, da bodo kdaj dobri ljudje. Po zasluženju je tudi kritikoval slepo materino ljubezen, ki je pogosto vzrok slabi vzgoji. Ne bom na drobno razpravljal o predavanju, ker upam, da bo tovariš predavatelj svoj temeljito izdelani referat priobčil v celotnem obsegu v „Domačem ognjišču“. Navzoči starši, zlasti pa matere, so se predavatelju v presrečnih besedah zahvalili za njegove dobrohotne nasvete in lepe nauke ter prosili, da bi jim prav v kratkem zopet kaj enakega priredili. To priznanje naj bo tov. Šemetu zahvala za njegov trud in vzpodbuda še k nadaljnjemu delovanju na započeti poti, namreč po poti k stiku ljudstva z učiteljstvom. Njegov že prirojeni govorniški nastop mu je takoj pridobil srca poslušalcev. Ako učitelj pridobi srca in naklonjenost staršev, je pridobil s tem že mnogo, koristil je veliko šoli in ugledu učiteljstva med ljudstvom.

Litijska šolska mladina priredi dne 26. t. m. šolsko veselico z lepim vzporečom.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja, da odpošilja božične in novoletne razglednice trgovcem edinole družbina pisarna v Ljubljani. Trgovci dobe razglednice poštine prosto ter znaten popust. Slovenci, sezajte pridno po družbinih razglednicah! — Kdor kupi božične, oziroma novoletne razglednice, naj se spomni tudi narodnega kolka. Vsak imovitejši Slovenec naj prilepi poleg poštne znamke tudi narodni kolek! — **Družba sv. Cirila in Metoda** naznanja, da je do sedaj prodala računskih ozir. gostilničarskih listkov 45.000 komadov. Prosimo nadaljnjih naročil. Slovenci, zahtevajte po gostilnah in trgovinah računške listke! — **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** naznanja, da se družbine božične in novoletne razglednice prav pridno razpečavajo. V zalogi jih imamo še veliko. Zatorej naj vsakdo, kdor se čuti narodnega, v božičnem in novoletnem času rabi družbine razglednice. Družba bo le na ta način razprodala svojo zalogo in imela potem lep dobiček.

Štiridesetletnico službovanja je obhajal dne 16. t. m. tov. Jurij Adlešič, nadučitelj v Krškem.

Umril je dne 11. t. m. v Podčetrtku tov. Fran Slemenšek, nadučitelj v pokoju. R. i. p.! — Nekrolog priobčimo prihodnjič.

Umrila je po dolgi mučni bolezni gospa Uršula Krajnik, rojena Volarič, v Gorici dne 7. t. m., soproga tov. I. Krajnika, nadučitelja na Blanci (že druga soproga). Njene telesne ostanke so dne 10 t. m. pokopali v domačem kraju na Kamnem blizu tam, kjer počiva sloveči Simon Gregorčič, čigar pesem „Nazaj v planinski raj!“ je blaga rajnica prepevala. Blag ji spomin! Preostalim naše sožalje!

Roditeljski sestanek se je vršil v ormoški okoliški šoli 24. novembra t. l. O stiku med domom in šolo je govoril nad-

učitelj tov. Rajšp, ki je še navzočim staršem, katerih je bilo nad 30, toplo priporočal roditeljski mesečnik „Domače ognjišče.“ Na željo navzočih se priredi meseca januarja zopet tak sestanek.

Učiteljske izpremembe v ormoškem okraju. Tov. Franc Košir in Ciril Bobič sta imenovana suplentoma na Rupči; B. Majcenovičeva je namesčena kot suplentinja pri Veliki Nedelji, Leonida Herzogova pa na ormoški okoliški šoli; I. Hrgova nadomešča obolelo učiteljico gospo Alt pri Tomažu. Službi sta se odpovedali gospodični: Melita Preskarjeva, učiteljica pri Veliki Nedelji, ter Milena Lazarjeva, učiteljica na ormoški okoliški šoli.

K „štrajku“ četrtoletnikov v Mariboru. Iz Maribora poročajo: V ponedeljek, dne 9. t. m., je poklicala „črna deska“ v mariborskem učiteljskem „nepokorne“ gojence zopet k pouku. Dijaki so se odzvali polnoštevilno, pričakujoč z napetostjo nadaljnjih dogodkov. Njihovo radovednost je kmalu nasitil deželni nadzornik, ki je v spremstvu ravnatelja počastil 4. letnik ter vprašal dijake, ali še mislijo dalje „štrajkati“ v slučaju, da ostane Majcen. Kakor je bilo pričakovati, se mu je odgovorilo z „da“, nakar naznani nadzornik, da se četrti letnik spet zaključí na nedoločeni čas. — Radovedni smo, kak sad bo obrodilo to postopanje. Tukaj se jasno vidi, kake razmere vladajo pri našem šolstvu. Rajši naj se poizgubi med svetom truma nadebudnih dijakov, kakor pa da bi se skrivil enemu nesposobnemu učitelju, za katerega hrbtom se skrivajo razni Napotniki in kanoniki Majcnovi, mogoče tudi kak Lueger, le en las na glavi. Pri takih ljudeh se ne vpraša za sposobnost, tem gre le za „mišljenje“. Bolj fanatičen si, več veljaš pri teh maziljenih gospodih. Glejte, napredni učitelji, kako dobro bi se vam godilo, če bi se hoteli le malo klanjati kakemu gospodu župniku ali pa dekanu, v mnogih slučajih pa zadostuje že kaplan. Ne razumem vas torej, da ste si izvolili tako stranko, kjer imate le trpljenje in preganjanje. No, hvala Bogu, vsi vendar niso Majcni! — Da se pa tudi najdejo ljudje pri nas v Mariboru, ki mislijo ravno nasprotno, so nam najlepši dokaz prispevki za te „štrajkujoče“ dijake. V kratkem času, se je nabralo od raznih strani blizo 600 K in vedno še dohajajo nove podpore. V tem slučaju velja pregovor: „Ljudski glas, božji glas“. Kako spoštujejo drugi profesorji našega učenjaka Majcna, lahko spoznamo, če pregledamo rubriko o prispevkih, kjer se lahko med drugim čita: profesor N. N. 10 K. — Da bi se skrivali za dijake nemški hujskači, kakor so slepili razni Majcnovi prijatelji po časopisih, je popolnoma neresnično. Tukaj ne gre za nacionalne mržnje, ampak edino le za osebo Majcnovo, v katerem slučaju zginе vsaka narodnost. — V slučaju, da se Majcen odstavi, bi pač bilo veliko vredno, če bi se naši poslanci malo pobrigali, da zasede njegovo mesto zopet Slovenec in ne Nемец, kakor si to žele nemški časopisi. — Dalje poročajo iz Maribora: Tukaj priredijo v kratkem Nемец veliko zborovanje, na katerem se bo govorilo o razmerah na mariborskem učiteljskem. Govore po mestu, da je bilo med piškavimi vladnimi darovi, ki so jih dobili slov. duhovniški poslanci za svoje hlapčevanje v nagodbenem vprašanju, tudi imenovanje Majcna profesorjem na mariborskem učiteljskem, katero imenovanje pa se ni objavilo, ker se je pričel štrajk. Zmožni so naši gospodje, kakor so Korošec in Roškar, kaj takega dovoliti in storiti. In ti ljudje hočejo ustanoviti nov „narodni“ list za slovensko razumništvo na Spodnjem Štajerskem!

Občina Zavrč pri Ptujju je enoglasno imenovala za častnega občana tov. nadučitelja Josipa T r o h o. Čestitamo!

Na štirirazrednici v Št. Lovrenu nad Mariborom je razpisana učiteljska služba za slovenske Nемец. Opozarjamo že danes na dopis s Štajerskega „Ponemčevanje ljudskih šol v mariborskem okraju“, ki ga priobčimo v prihodnji številki „Učit. Tov.“

Iz seje c. kr. okr. šol. sveta v Tolminu. Dovolí se dopust eni učiteljici in enemu učitelju zaradi bolezni. — Dva učitelja dobíta predplačo in dve učiteljski osebi podporo po 100 K. Zavrne se prošnji dveh učiteljskih kandidatov za službovanje, ker nista bili zadostno podprti. — Imenuje se več učiteljic ročnih del. Stres Franciška in Sattler Andrej dobíta III. petletnico. I. razred moškega staleža je zapolnjen; v II. razredu je prostih še 8 mest. — Pavšič Dragica se pomakne v

I. razred; v drugi pa: Skrt Josipina, Perin Marija in Repič Marija. Sklene se, da se bo prihodnje leto gradilo dve šol. poslopji: v Novakih in Smasteh in da se bo odslej naročevalo vse šol. tiskovine od „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani. Na potovalnih šolah: Selo-Ruti in Hudo južno-Zakojea se zviša postavno na 300 K letnih. Sklene se da bodi 23. december šole prost dan. Kenda Josip se stalno upokoji. Dovolé se razni nakazi. Sprejme se predlog, da je predložene račune za preudarjena in dovoljena hitro ugotavljati. — Skupne šol. potrebščine za ves okraj znsajajo približno 160.000 K, katere se pokrije z deželnim prispevkom 28.000 K, davščino na užitnino mesa, vina in piva približno 17000 K, doneskom iz verskega-normalnega fonda 1239 K, ostankom blagajnice približno 15.000 K in 90% doklado na vse izravne davke.

Razgled po šolskem svetu.

— **Višja državna obrtna šola v Ljubljani.** Poslanec Ivan Hribar je dobil na merodajnem mestu zagotovilo, da se ustanovi v Ljubljani višja državna obrtna šola. Ustanovi se tudi železniška delavnica.

— **Slovenska deželna ljudska šola v Št. Jakobu v Rožu zagotovljena.** Leta 1892. se je dotedaj utrakvistična ljudska šola v Št. Jakobu v Rožu na Koroškem izpremenila v slovensko, ali l. 1900. se je nemčurjem posrečilo, dognati pri deželnem šolskem svetu razdelitev te šole v slovensko in utrakvistično. Občina, ki je v slovenskih rokah, se je pritoževala na vse mogoče instance, a končno je tudi naučno ministrstvo pristalo na razdelitev šole. Nato se je občina pritožila na upravno sodišče, in to je dne 6. t. m. izreklo svojo razsodbo: Odlok ministrstva se razveljavi. Paragraf 6. državnega ljudskošolskega zakona ne nudi pravne podlage za ustanovitev šol, ki so razdeljene v sekcije. Moglo se je torej iti samo za sekcije v zmyslu novega položaja, po katerem bi se morali ustanoviti dve samostojni šoli pod skupnim vodstvom. Pri tem bi se morali izpolniti vsi predpogoji, ki so vezani na ustanovitev šole. K temu pripada v prvi vrsti komisijonalni pozved o potrebi in s komisijonalnim pozvedom zvezana ustna obravnava z interesi. Ker pa tega ni bilo, se je smatralo pritožbo za utemeljeno in se je odlok ministrstva razveljavil. — Zmagala je torej slovenska občina šentjakobska. Čestitamo na tej zmagi v prvi vrsti obema neumornima šentjakobskima prvobojevnikom za slovensko šolo, gosp. župniku Ražunu in g. županu Kobentarju, ki sta vendar dosegla uresničenje zahteve šentjakobskih in vseh koroških Slovencev.

— **Slovenske šole na Muti** ne bodo več oskrbovale šolske sestre. Kakor poroča „Slov. Gosp.“, je odpovedalo vodstvo šolskih sester v Mariboru oskrbovanje slov. pouka v šoli na Muti „zaradi neprilik od strani radikalnega dijaštva“. (Zdi se nam, da je bila ena tistih neprilik opozoritev na slabe učne uspehe v šoli.) Ne obžalujemo tega dejstva; šoli gotovo ne bo v škodo. Čudimo se samo tistemu očitnemu hrepenenju spraviti „Družbo“ v zadrego, dasi č. šolske sestre prav dobro vedo, da žive samo od slovenskih grošev.

— **Šola Leitersberg-Karčovina.** Smrtonosni udarec, ki ga mariborski Nемец kanijo zadati slovenskemu življu v okolici tega mesta z nameravanim ponemčenjem leitersberško-karčovinske šole, je vse rodoljubne Slovence spravil pokonci. Odbor „Slovenskega društva“, ki je pred vsem poklicano, da se postavi v brau ter stori potrebne korake, da se odvrne ta velika, slovenskemu narodu preteča nesreča, se je 14. t. m. zbral ter je sklenil naslednjo protestno resolucijo, ki se bo poslala pristojni oblasti: „Slovensko društvo“ v Mariboru z vso odločnostjo protestira proti nepostavnemu sklepu krajnega šolskega sveta Leitersberg-Karčovina, da se šolski pouk popolnoma ponemči, ter izjavlja, da je na tej šoli, katero obiskuje 86 $\frac{1}{2}$ % slovenskih otrok in samo 13 $\frac{1}{2}$ % nemških otrok, status quo, to je ohranitev dvojezičnega nemškega pouka sploh najmanje, kar Slovenci zahtevamo in od česar absolutno ne odstopimo. Vrhutega je odbor sklenil organizirati akcijo za protest, oziroma rekurz, in je naprosil odbornika gosp. odvetnika dr. Radoslava Pipuša, da prevzame sestavek in vložitev tega rekurza. — V krajnem šolskem